

Thema Slecht weer

Cursus drie, week zes

Prentenboek *Koen wil een wolk*

Josée Coenen en Ans Drubbel

d.d. juni 2016

Wat en hoe **Slecht weer** MN-n: module 4 **Natuur** HZS: onderwerp 20 **Slecht weer**

leerstof			materiaal	
pragmatiek	1 taalfuncties 2 gesprekkenconventies 3 tekst	0 liedje 1 uitnodigen; uitleg vragen/geven 3 zij, ze (mv.) we	0 zie onder 1 Prentenboek en WIP 1, <i>Koen wil een wolk</i> ; MN-n dag 2 3 HZS oef.32 zie onder	
woordenschat: inhoudswoord	themawoorden: 1 znw., 2 ww. 3 bijv.nw.		1-3 Prentenboek en WIP 1, <i>Koen wil een wolk</i> HZS oef. 1-3 2 HZS oef. 6-9 BWB blz. 304 3 HZS oef. 28	1 achtergrond-kleuren gebruiken bij afbeeldingen (ZIS); het-woorden (-voorwerpen) 1 stickers van het-woorden bij HZS, BWB
woordenschat: functiewoord	1 lidwoord 2 bezit.vnw.: <i>jouw, uw</i> 3 bijw. van tijd: <i>nu, gisteren</i> 4 onb.vnw. <i>alles</i> 5 bijw.: <i>geen, niet</i> 6 vragend vnw.: <i>waarom</i> 7 voegwoord: <i>want, omdat</i> 8 vergelijking: <i>net zo, zo'n, zulke...als</i>		1-3, 5 Prentenboek <i>Koen wil een wolk</i> WIP 1, <i>Koen wil een wolk</i> 2 HZS oef. 31, DBK blz. 28 3 DBK blz. 60, 44-45, 122, HZS oef. 21-22 4 HZS oef.18 5 DBK 106, HZS oef. 17, <i>Koen wil een wolk</i> zie onder 7 HZS 23-24, DBK 109, 8 HZS oef. 19-20, DBK blz. 80	1 vingers gebruiken (ZIS)
klankleer	1 klank-letter 2 woordaccent 3 zinsintonatie	1 /w//ee-w/ /ie-w/ /uu/- /w/ 2 samenstelling 3 vraagzin	1 ZMN blz. 44, DBK blz. 94 2 BWB blz. 105, DBK blz.(19) 96 3 Prentenboek en WIP 1, <i>Koen wil een wolk</i> , DBK blz. 97, Werkblad 4.1	
vormleer	1 zelfstandig nw. (stofnamen) 2 vervoeging ww. <i>zijn</i> (o.t.t.) 3 vervoeging ww. <i>hebben</i> (o.t.t.) 4 vervoeging ww. <i>volt. deelw.</i>		1 HZS oef.16, MN-n dag 2 en 4, DBK blz. 22 2 DBK blz. 60, 44-45 3 DBK blz. 60, 41 4 DBK blz. 41, 45, blz. 133, Werkblad 6 HZS oef. (25) 26	
zinsbouw	1 zinnen maken 2 het-zinnen 3 zinnen maken (bijzin) 4 zinnen maken met ww.gezegde		1 DBK 102 e.v. Prentenboek <i>Koen wil een wolk</i> , HZS oef.12 zie onder 2 DBK blz. 110, BWB blz. 304 Prentenboek <i>Koen wil een wolk</i> zie onder 3 HZS oef. 23-24, DBK blz. 109 4 HZS oef. 21-22, 25-26, DBK blz. 107	1, 2,3 strookjes en /of kubussen (ZIS, DBK)

Cursus drie, week zes

Zie het bestand **inleiding** voor achtergrond en uitgangspunten

Weekrooster week zes

dag een	dag twee	dag drie	dag vier	dag vijf
liedje <i>Pak je laarzen</i> WIP <i>Koen wil een wolk les een, twee en drie</i> (herh.) woordenschat-inh.w. . znw. , ww., bijv.nw. -functiewoorden . lidwoord pragmatiek . taalfunctie klankleer . klank: /w/, /ie+w/ /ee +w/, /uu+w/ . intonatie zinsbouw . zinnen maken	liedje <i>Pak je laarzen</i> WIP <i>Koen wil een wolk les vier en les vijf</i> (herh.) woordenschat-inh.w. . znw. , ww., bijv.nw. -functiewoorden . lidwoord pragmatiek . taalfunctie klankleer . klank: /w/, /ie+w/ /ee +w/, /uu+w/ . intonatie vormleer . ww. vervoeging <i>zijn</i> zinsbouw . zinnen maken	liedje <i>Pak je laarzen</i> woordenschat-inh.w. . znw. (stoffen) -functiewoorden . lidwoord . onb.vnw. <i>alles</i> . bijw.: <i>geen, niet</i> pragmatiek . taalfunctie . tekst klankleer . woordaccent vormleer . ww. vervoeging <i>hebben</i> zinsbouw . het-zinnen	liedje <i>Pak je laarzen</i> woordenschat -functiewoorden . lidwoord . bezit.vnw.: <i>jouw, uw</i> . bijw. van tijd: <i>nu, gisteren</i> pragmatiek . tekst vormleer . ww. vervoeging <i>volt.dw.</i> zinsbouw . zinnen maken (ww. gez.) . het-zinnen	liedje <i>Pak je laarzen</i> woordenschat -functiewoorden . lidwoord . vragend vnw.: <i>waarom</i> . voegw.: <i>want, omdat</i> pragmatiek . tekst zinsbouw . zinnen maken (ww. gez.) . het-zinnen . zinnen maken (bijzin)

Gebruikte verwijzingen

MN-n	= <i>Mondeling Nederlands nieuw</i>
HZS	= <i>Horen zien en schrijven</i>
PB 1, PB 2	= Praatboek 1 en Praatboek 2 van <i>Van horen en zeggen</i> ¹ + cd's
TB	= Tekstboek <i>Van horen en zeggen</i> , met tekst liedjes en dialogen
DBK	= <i>De bovenkamer</i> , opzoekboek en strookjes
DBK- H	= <i>De bovenkamer</i> , Handleiding, cd- Werkbl= Werkblad
BWB	= <i>Beeldwoordenboek</i>
VHEZ	= <i>Van horen en zeggen</i>
WIP	= <i>Woorden in prenten</i> , deel 1 en deel 2 (+cd's)
ZIS	= <i>Zien is snappen</i> (+cd)
ZMN	= <i>Zeg maar na</i> , uitspraakcahier bij <i>Horen zien en schrijven</i>

¹ De praatboeken van *Van horen en zeggen* zijn opnieuw gedrukt. U kunt deze via **contact** op de website bestellen. Prijs: 15,00 euro per stuk.

Liedje dag een t/m dag vijf

Benodigheden

- bijlage

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'We zingen vandaag het liedje *Pak je laarzen*.²

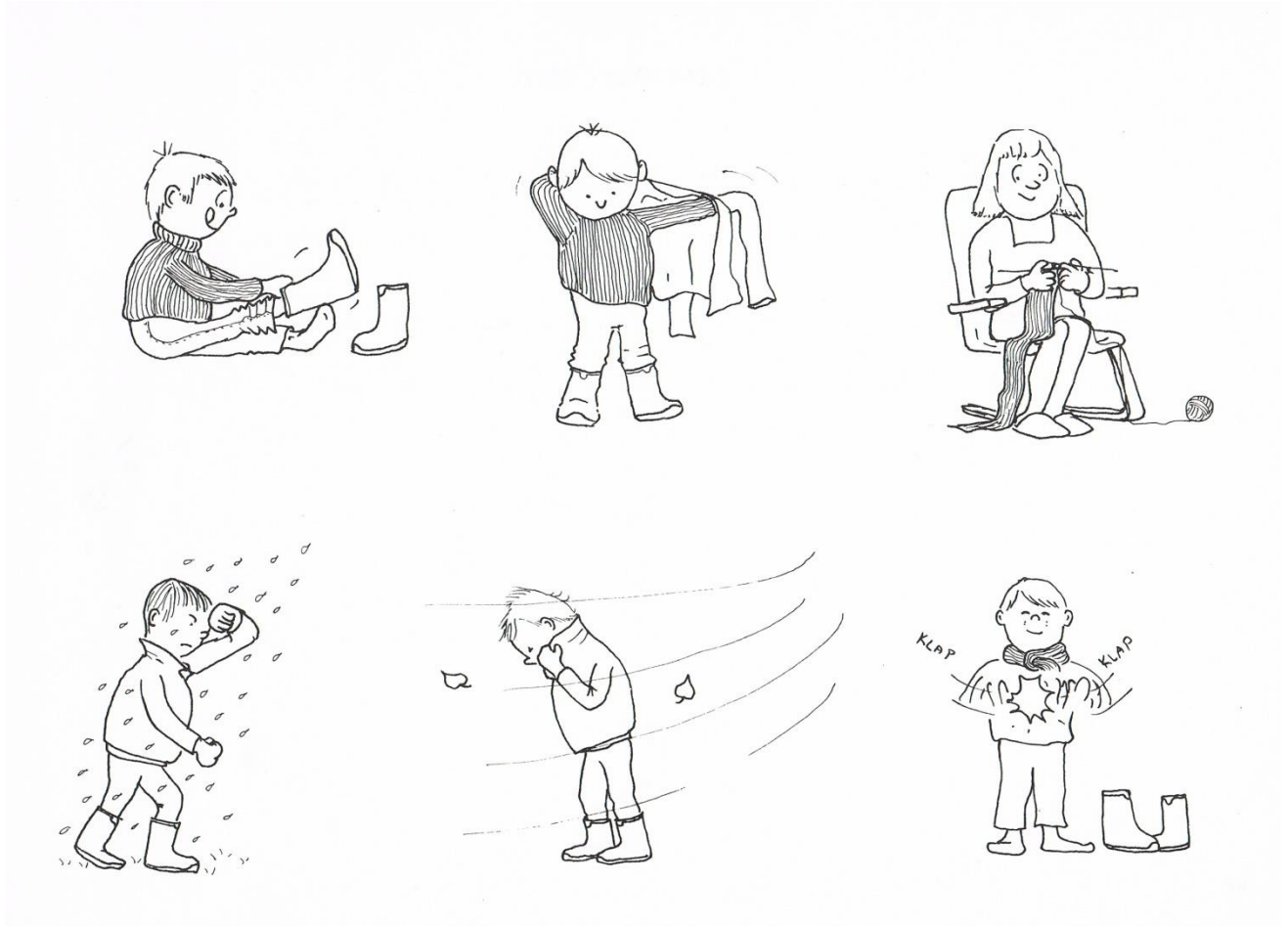
Pak je laarzen

Pak je laar - zen, pak je jas; moe - der breit een
wol - len das. Loop maar in de re - gen, loop maar in de
wind, klap in je han - den mijn lie - ve kind.

² *Liedjes zien en zingen*. Ada van Noordwijk, Haarlem, De Toorts, 1985

Bijlage

Uit: *Liedjes zien en zingen*. Ada van Noordwijk, Haarlem, De Toorts, 1985

Woordenschat dag een en dag twee

Inhoudswoorden en functiewoorden

Benodigdheden

- Woorden in prenten, deel 1, *Koen wil een wolk*, les een – drie (dag een)
- Woorden in prenten, deel 1, *Koen wil een wolk*, les vier – vijf (dag twee)
- Woorden in prenten deel 1, deel 1, *Koen wil een wolk*: allerlei materialen
- Woorden in prenten, cd 1.
- Prentenboek *Koen wil een wolk*
- HZS oef. 1-3 (zelfstandige naamwoorden)
- HZS oef. 6-9, BWB blz. 304 (werkwoorden)
- HZS oef. 28 (bijvoeglijke naamwoorden)
- BWB blz. 304

Woordenschat–extra

- Bij de woorden uit de oefeningen van *Horen Zien en Schrijven* en het Beeldwoordenboek kunt u eenvoudig een voorzeg- en nazeg oefening toevoegen (=stap drie uit de Nt2-didactiek).

(Instructiezin): 'Zeg maar na (woord). '

- Sticker u de afbeeldingen van *het*-woorden in HZS:
- Idem in het Beeldwoordenboek.

Extra Hoe te oefenen?

Benodigdheden

- platen van het prentenboek
- leerlingen zitten in een kring en hebben allemaal een plaat.

Hoe aan te bieden?

(doel) 'We oefenen woorden.'

(instructiezin:) 'Kijk op je plaat. Zie je een (*wolk, bed trein, beer*)? Dan ga je staan.'

Dan (nieuwe instructiezin:) 'Geef je plaat door.'

- Opnieuw vraagt u: 'Zie je een (*wolk, bed trein, beer*) op je plaat? Ga dan staan.' Eventueel nog een keer hetzelfde woord herhalen en de plaat door laten geven. Dan een ander woord kiezen.

- En: 'Zie je (een) (*haai/sneeuw, regen,*) op je plaat? Ga dan staan.' Als er een paar staan, dan de instructiezin: 'Loop naar de lege stoel.' en (dan aan iedereen:) 'Geef nu allemaal de plaat door.' (Zo is er een snelle wisseling van platen.)

- Vervolgens noemt u steeds de namen van speelgoed of weerstypen. U kunt dit verschillende keren herhalen.

Woordenschat dag drie

(Functiewoord) Onbepaald vnw.: *alles*

Benodigdheden

- HZS oef. 18

(Functiewoord) Bijwoord: *geen, niet*

Benodigdheden

- HZS oef. 17
- DBK blz. 106
- Prentenboek *Koen wil een wolk*

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert zinnen zeggen met *geen* (later met *niet*).'

(Instructiezin) 'Wijs maar aan.'

'Ik zie een wolk, Ik zie geen wolk. Ik zie een regenwolk, Ik zie geen regenwolk.
Ik zie een sneeuwolk, Ik zie geen sneeuwolk.'

'Ik houd wel van regen, maar niet van onweer.'

'Ik houd wel van sneeuw, maar niet van ijs.'

'Ik houd wel van sneeuwballen gooien maar niet van schaatsen.'

Hoe te oefenen?

- **TafelRondje** (in viertallen) Leerlingen hebben een plaat uit het prentenboek en zeggen om de beurt een zin met wel en niet iets er (*geen*) op. De andere leerlingen controleren. Is het juist? Dan mag de volgende. Is het niet juist? dan coachen ze en dan pas is de volgende leerling aan de beurt.
- **TafelRondje** (in viertallen) Leerlingen hebben een plaat uit het Beelwoordenboek en/of prentenboek en zeggen om de beurt een zin met 'Ik houd wel van en niet van .. schaatsen, sneeuwballen gooien, onweer, bliksem. De andere leerlingen controleren. Is het juist? Dan mag de volgende. Is het niet juist? dan coachen ze en dan pas is de volgende leerling aan de beurt.

Woordenschat dag vier

(Functiewoord) Bezittelijk voornaamwoord: *jouw, uw*
(herhaling)

Benodigdheden

- HZS oef. 31
- DBK blz. 28

Woordenschat dag vijf

(Vergelijking) *net zo, zo'n, zulke* (bijv nw.) *als ..*

Benodigdheden

- HZS oef. 19-20
- DBK blz. 80

(Pragmatiek) TEKST dag drie

'Joker'woord *we, zij/ze* (meervoud)

Benodigdheden

- ZIS blz. 120 e.v.
- DBK blz. 85
- (Tekst HZS oef. 32 ongemarkeerde tekst (dag vijf))
- bijlage 1

Hoe aan te bieden?

- zie ZIS blz. 120 e.v.

U oefent alleen de genoemde verwijswaarden: *hij, ze* (enkelv.), *we, ze* (meervoud).

(Pragmatiek) TEKST dag vier

'Joker'woord *we, zij/ze* (meervoud)

Benodigdheden

- ZIS blz. 120 e.v.
- DBK blz. 85
- (Tekst HZS oef. 32 ongemarkeerde tekst (dag vijf))
- bijlage 2

Hoe aan te bieden?

- zie ZIS blz. 120 e.v.

U oefent alleen de genoemde verwijswaarden: *we, ze* (meervoud).

(Pragmatiek) TEKST dag vijf

'Joker'woord *we, zij/ze* (meervoud)

Benodigdheden

- ZIS blz. 120 e.v.
- DBK blz. 85
- Tekst HZS oef. 32 ongemarkeerde tekst

Hoe aan te bieden?

- zie ZIS blz. 120 e.v.

U oefent alleen de genoemde verwijswaarden: *we, ze* (meervoud).

32 luister - lees

kletsnat

Vader, moeder en Joop zijn in de keuken.

Zij kijken naar buiten.

De storm maakt veel lawaai.

Wat een slecht weer, zegt moeder.

De was wordt nat.

We moeten snel de was naar binnen brengen.

Vader en Joop doen hun jas aan.

Ze gaan naar buiten.

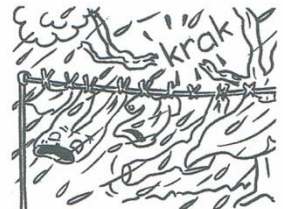
Ze doen de wasknijpers in een emmer.

Joop en vader brengen de was naar binnen.

De was is kletsnat.

Vader en Joop zijn ook kletsnat.

Bah..., wat een vies weer.

32 luister - lees

kletsnat

Vader, moeder en Joop zijn in de keuken.

Zij kijken naar buiten.

De storm maakt veel lawaai.

Wat een slecht weer, zegt moeder.

De was wordt nat.

We moeten snel de was naar binnen brengen.

Vader en Joop doen hun jas aan.

Ze gaan naar buiten.

Ze doen de wasknijpers in een emmer.

Joop en vader brengen de was naar binnen.

De was is kletsnat.

Vader en Joop zijn ook kletsnat.

Bah..., wat een vies weer.

KLANKLEER dag een en twee

KLANK-LETTER

Benodigdheden

- ZMN blz.44
- DBK blz. 94

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag iets bijzonders: de klank /ee/ en de /w/ samen spreek je uit als /eew/ en schrijf je als **eeuw** .' Net zo als de klank /ie/ + /w/. Die schrijf je samen als **ieuw**. En de klank /uu/ + /w/ samen schrijf je als **uw**.'

Verder verloop

- Laat leerlingen zelf woorden met deze combinaties verzamelen. Vraag: 'Heb je nog een woorden met (-)**eeuw**, -**ieuw** of -**uw** gezien?' Laat de leerlingen deze verzamelen in hun klankschrift.

KLANKEN dag een

WOORDACCENT *Samenstellingen*

Benodigheden

- BWB blz. 105
- DBK blz. 19, 96

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag woorden met de juiste klemtoon verstaan en zeggen.'

- Spreek eerst langzaam de woorden uit en trommel hard-zacht de klankgrepen. (Of: neem twee verschillende gebaren: een harde klap op de tafel: *met klemtoon*, klap in je handen voor: *geen klemtoon* Of: een vuist voor *met klemtoon* en open hand met gespreide vingers voor *geen klemtoon*. (In het geval van drie klankgrepen (*wasknijper*): vuist- half geopende hand- geopende hand)

(Instructiezin) 'Trommel maar mee.' Of: 'Doe maar mee (gebaren).'

Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Zeg maar na.' met de bewegingen (vuist= klemtoon; open hand = geen klemtoon)

1 speelgoed, **duik**bril, **oog**lap

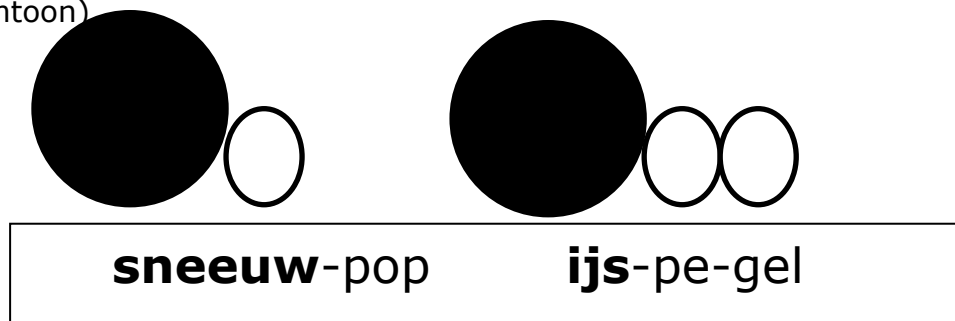
2 sneeuwpop, **sneeuw**bal, **sneeuw**storm, **ijs**pegel

3 waslijn, **wasknijper**, **was**machine

Verder verloop

- Verzamel met de leerlingen samenstellingen. Laat ze deze noteren in hun klankschrift en na een aantal in een tweetal nazeggen met de juiste klemtoon.
- Noteer bovenaan in het klankschrift onderstaande tekens: met bijvoorbeeld twee woorden:

(Instructiezin) 'Zeg maar na.' met de bewegingen (vuist= klemtoon; open hand = geen klemtoon)

KLANKEN dag twee-dag vijf

INTONATIE Vraagzin en mededelende zin

Benodigdheden

- ZIS blz. 164 e.v.
- DBK, blz. 97 en Werkblad voor het oefenen van de uitspraak 4.1
- Prentenboek en WIP 1, *Koen wil een wolk*

Hoe aan te bieden?

Zie o.a. ZIS blz.164

Vormleer dag twee

Vervoeging van hulpwerkwoord *zijn*

Benodigdheden

- DBK blz. 60, 45, het werkwoord *zijn* (o.t.t.)
- DBK blz. 24 (voor de voornaamwoorden)

Hoe te oefenen?

- **BeurtGooi** (Voorbereiding: een papieren bal.) Leerling A noemt een pers.vnw. en gooit/rolt de bal naar Leerling B. Die vult aan met de juiste vervoeging van het werkwoord en de rest van de zin en noemt een ander pers.vnw. en gooit de bal naar Leerling C. Die vult aan en noemt een nieuw persoonlijk voornaamwoord. Enzovoort.

Vormleer dag drie

Vervoeging van hulpwerkwoord *hebben*

Benodigdheden

- DBK blz. 60, 41-43, het werkwoord *hebben* (o.t.t.)
- DBK blz. 24 (voor de voornaamwoorden)

Hoe te oefenen?

- **BeurtGooi** (Voorbereiding: een papieren bal.) Leerling A noemt een pers.vnw. en gooit/rolt de bal naar Leerling B. Die vult aan met de juiste vervoeging van het werkwoord en de rest van de zin en noemt een ander pers.vnw. en gooit de bal naar Leerling C. Die vult aan en noemt een nieuw persoonlijk voornaamwoord. Enzovoort.

Zelfstandige naamwoord- stofnamen

Benodigdheden

- HZS oef. 16
- MN-n dag 2, 4
- DBK blz. 22

Vormleer dag vier

Vervoeging van voltooid deelwoord

Benodigdheden

- DBK blz. 60 (betekenis van tijd) en blz. 41,45
- DBK blz. 24 (persoonlijke voornaamwoorden)
- aantal gekende regelmatige werkwoorden uit *Koen wil een wolk*
- DBK blz. 133 en Werkblad 6
- HZS oef.(25) 26

Hoe te oefenen?

- **BeurtGooi** (Vorbereiding: een papieren bal) Leerling A noemt een pers.vnw. en gooit/rolt de bal naar Leerling B. Die vult aan met de juiste vervoeging van het hulpwerkwoord met het voltooid deelwoord werkwoord en de rest van de zin en noemt een ander pers.vnw. en gooit de bal naar Leerling C. Die vult aan en noemt een nieuw persoonlijk voornaamwoord. Enzovoort.
- **PingPong** Om de beurt wijst een leerling een werkwoord uit de tekst aan en zegt het voltooid deelwoord en het hele werkwoord.. Enzovoort.

Zinsbouw dag twee

Zinnen maken

Benodigdheden

- Prentenboek *Koen wil een wolk*
- WIP, deel 1 *Koen wil een wolk*
- DBK, strookjes
- HZS oef.12

Hoe aan te bieden?

(doel) 'Je leert zinnen maken.'

(instructiezin): 'Ik maak een zin.'

- LK wijst op een afbeelding uit het prentenboek zegt: '*Koen heeft veel speelgoed.*' (geel-rood-bruin)
- Daarna: '*Koen speelt in zijn kamer.*' (geel-rood-paars).

Hoe te oefenen?

(instructiezin): 'Nu maken jullie een zin.'

- **TweePraat** Om de beurt wijzen de leerlingen op een plaat uit het prentenboek en 'zeggen' eerst de zin en leggen de strookjes neer.
- **TweetalCoach** (in tweetallen) Om de beurt wijst een leerling op zijn tekening en legt eerst de zinsdeelstrookjes neer en zegt de zin. Daarna maakt de andere de nieuwe zin en legt de woordstrookjes neer. Is het goed? Dan zegt de leerling: 'goed'. Is het niet goed? Dan coacht de leerling en neemt vervolgens de beurt.
- (Bij **de oefening uit HZS**) Om de beurt stelt een leerling een vraag en legt de strookjes neer. De andere leerling antwoordt, en legt één strookje neer. (NB. Niet in een hele zin laten antwoorden!)

Zinsbouw dag drie - vijf

Het-zinnen maken

Benodigheden

- Prentenboek *Koen wil een wolk*
- WIP, deel 1 *Koen wil een wolk*
- BWB, blz. 304
- DBK, blz.110 en strookjes

Hoe aan te bieden?

(doel) 'Je leert zinnen maken met *het*.'

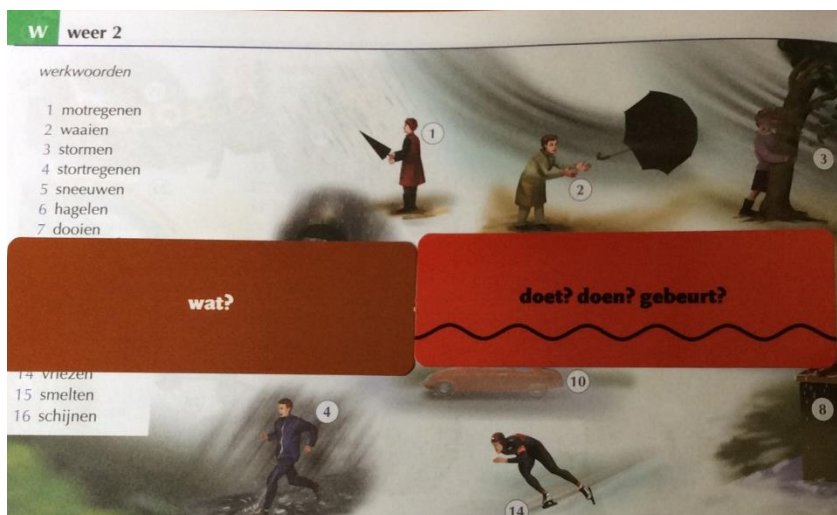
(instructiezin): 'Ik maak een zin met *het*. *Het regent, het sneeuwt*.'

LK wijst op de bladzijde uit het prentenboek en zegt: ' Het regent. ' Of: 'Het onweert.'

Hoe te oefenen?

(instructiezin): 'Nu maken jullie een zin met *het regent, (het sneeuwt, het mist)*.' Enzovoort.

- **TweetalCoach** (in tweetallen) Om de beurt wijst een leerling op een bladzijde uit het prentenboek of het beeldwoordenboek en legt de zinsdeelstrookjes neer en zegt de zin. Is het goed? Dan zegt de leerling: 'goed'. Is het fout? Dan coacht de andere leerling. Daarna maakt de andere de nieuwe zin.

het waait
het regent
het sneeuwt

Zinsbouw dag vier en dag vijf

Zinnen maken met uitgebreid ww. gezegde

Benodigheden

- DBK, blz.107 en strookjes
- HZS oef.21-22, 25-25

Hoe aan te bieden?

(doel) 'Je leert zinnen maken twee rode strookjes' (DBK: *nu -is- klaar*).'

(instructiezin): 'Ik maak een zin met *zijn* en een ander werkwoord: Ik ben verhuisd.'

(later) Ik maak een zin met *hebben* en een ander werkwoord.'

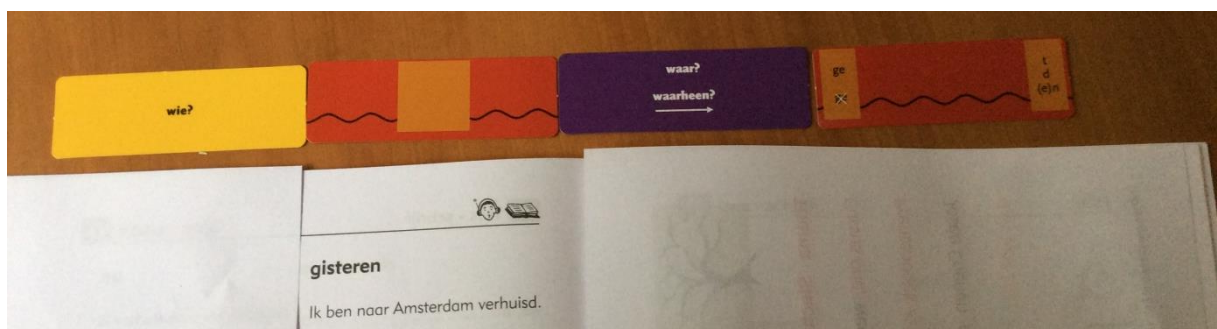
Hoe te oefenen?

(instructiezin): 'Nu maken jullie een zin met twee rode strookjes).' Enzovoort.

- **TweetalCoach** (in tweetallen) Om de beurt wijst een leerling op een zin uit HZS en legt de zinsdeelstrookjes neer en zegt de zin. Is het goed? Dan zegt de leerling: 'goed'. Is het fout? Dan coacht de andere leerling. Daarna maakt de andere de nieuwe zin.

Ik **verhuis** **naar Amsterdam** (*nu*)

Ik **ben** **naar Amsterdam** **verhuisd** (*nu is klaar*)

Zinsbouw dag vijf

Zinnen maken (bijzin)

Benodigheden

- Prentenboek *Koen wil een wolk*
- WIP, deel 1 *Koen wil een wolk*
- DBK, blz.109 en strookjes
- HZS oef. 23-24

Hoe aan te bieden?

(doel) 'Je leert zinnen maken met *(om) dat.*'

(instructiezin): 'Ik maak een zin met *(om) dat.*'

LK wijst op de bladzijde uit het prentenboek en zegt: 'Nu wil Koen dat het regent' Of: '...dat het onweert.'

Hoe te oefenen?

(instructiezin): 'Nu maken jullie een zin met *dat, (het sneeuwt, het mist) .*'
Enzovoort.

- **TweetalCoach** (in tweetallen) Om de beurt wijst een leerling op een bladzijde uit het prentenboek en legt de zinsdeelstrookjes neer en zegt de zin. Is het goed? Dan zegt de leerling: 'goed'. Is het fout? Dan coacht de andere leerling. Daarna maakt de andere de nieuwe zin.

Nu wil Koen, dat het sneeuwt.